

Høringsnotat

Sivilavdelingen

Dato: 24. mars 2021

Saksnr: 21/986

Høringsfrist: 30. april 2021

Høring om forslag til endring i vaktvirksomhetsforskriften - forlengelse av frist for regodkjenning av vektere

1 Høringsnotatets hovedinnhold

Justis- og beredskapsdepartementet sender med dette på høring forslag til endring i vaktvirksomhetsforskriften § 11, slik at fristen for regodkjenning av vektere med bestått eksamen eller regodkjenningsprøve før 1. januar 2018 forlenges til 31. desember 2022.

Forslaget har sin bakgrunn i at det på grunn av blant annet koronapandemien har oppstått store utfordringer knyttet til den praktiske gjennomføringen av regodkjenning av vektere med bestått eksamen eller regodkjenningsprøve før 1. januar 2018. Regodkjenning av disse vekterne må etter dagens regelverk være gjennomført innen 1. januar 2022.

2 Forslag til endring i vaktvirksomhetsforskriften

2.1 Gjeldende rett

Kravet til regodkjenning følger av vaktvirksomhetsloven § 9 bokstav e) der det heter at den som skal utføre ansvarlig vaktjeneste må gjennomføre godkjent utdanning for vektere og bestå regodkjenning hvert 4. år.

Vaktvirksomhetsforskriften § 11 har utfyllende regler om dette og lyder:

Regodkjenningsprøve for grunndelen skal avlegges og bestås innen fire år etter bestått eksamen eller regodkjenningsprøve. Den enkelte virksomhet skal bidra til at ansatte vektere til enhver tid har nødvendig utdanning og kunnskap til å utføre tildelte oppgaver på forsvarlig måte.

Slik regelverket er utformet i dag, er det ikke adgang til å fravike fireårsfristen for regodkjenning.

2.2 Behov for utsettelse av fristen for regodkjenning for vektere med bestått eksamen eller regodkjenningsprøve før 1. januar 2018

NHO Service og Handel har i en henvendelse til departementet 13. januar 2021 anmodet om utsettelse av fristen for regodkjenning av vektere med bestått eksamen eller regodkjenningsprøve før 1. januar 2018. Bakgrunnen for henvendelsen er at koronapandemien og de omfattende smitteverntiltakene har medført store utfordringer for gjennomføringen av regodkjenningene i 2020.

Spesielt gjelder dette innen ordensvakt, arrangementssikkerhet og sikkerhetskontroll på flyplass. Hovedtyngden av disse vekterne er permittert og selskapene har sterkt svekket omsetning/inntjening som en direkte følge av dette. Situasjonen antas etter all sannsynlighet å vare utover høsten 2021. NHO Service og Handel viser videre til at opplæringsprogrammet og eksamensløsningen først ble ferdigstilt i oktober 2018, noe som medførte at tidsrammen for gjennomføring ble redusert med 10 måneder. I tillegg har vektrestreiken i fjor høst ført til forskyvninger på gjennomføringen av regodkjenningen.

NHO Service og Handel viser til at det er ca. 10 000 vektere med bestått eksamen eller regodkjenningssprøve fra tiden før 1. januar 2018. Disse skal etter dagens regelverk regodkjennes innen 1. januar 2022. Pr. 15. januar 2021 var antallet gjennomførte og ikke gjennomførte regodkjenninger for de aktuelle vekterne følgende:

- ca. 3 800 vektere har gjennomført regodkjenning
- ca. 6 200 vektere har ikke gjennomført regodkjenning

NHO Service og Handel har opplyst at alle aktører, med unntak av noen små med få ansatte, er i gang med regodkjenning. De store og mellomstore aktørene gjennomfører regodkjenninger månedlig. I snitt er det kun ca. 150-200 vektere som gjennomgår regodkjenning hver måned som følge av begrensningene smittevernstiltakene satt av myndighetene medfører. Når smitteverntiltakene opphører, vil tallet på gjennomførte regodkjenninger kunne bli høyere, med ca. 300-350 vektere per måned. Dette vil imidlertid ikke være tilstrekkelig til å gjennomføre alle regodkjenningene innen utgangen av 2021.

NHO Service og Handel har opplyst at det er realistisk og gjennomførbart å få regodkjent ca. 3000 vektere i løpet av 2021. Med dagens frist vil det imidlertid gjenstå ca. 3000 vektere som ikke vil kunne regodkjennes i tide. Ifølge NHO Service og Handel vil det være mulig få gjennomført regodkjenning av disse innen utløpet av 2022, altså med ett års forlengelse av fristen.

2.3 Departementets vurdering

Formålet med regodkjenningskravet er å opprettholde kvalitet og faglig standard blant vekterne. I forbindelse med lov- og forskriftsarbeidet var Justis- og beredskapsdepartementet opptatt av at kravene til regodkjenning ikke måtte være så omfattende at de ble uforholdsmessig krevende for bransjen å gjennomføre.

Etter vaktvirksomhetsloven § 9 bokstav e skal regodkjenning bestå «hvert 4. år». Bestemmelsen gir ingen uttrykkelig adgang til å fravike dette fireårige regodkjenningsløpet. Spørsmål knyttet til eventuell forlengelse er heller ikke omtalt i forarbeidene. Departementet er likevel av den oppfatning at lovens regodkjenningskrav ikke vil være til hinder for en midlertidig forlengelse av regodkjenningsperioden for å sikre praktisk gjennomføring av kravet under de rådende omstendigheter i bransjen og ellers i samfunnet. Forlengelse vil imidlertid kreve endring av vaktvirksomhetsforskriften § 11, som eksplisitt fastslår at regodkjenning skal avlegges og bestå *innen* fire år etter bestått eksamen eller regodkjenningssprøve.

Som NHO Service og Handel har pekt på, har også vektibransjen vært preget av koronapandemien, noe som har medført store utfordringer med å gjennomføre

opplæringen av de som skal gjennom regodkjenning. Det har vært store begrensninger både med tanke på reising og fysiske samlinger med et større antall personer, og flere av aktørene har vært tilnærmet nedstengt som følge av myndighetspålagte smittevernstiltak. Arbeidet med regodkjenningene ble ytterligere forsinket på grunn av arbeidskonflikten som medførte at mer enn 4 500 vektere ble tatt ut i en streik med varighet på 12 uker. NHO Service og Handel har opplyst at det ikke var mulig å gjennomføre regodkjenninger i denne perioden.

Departementet ser at 2020 har vært et meget spesielt år også for vekterbransjen, og at dette har gjort gjennomføringen av regodkjenningene vesentlig vanskeligere. Pandemien vil fortsatt prege vekterbransjen i 2021, og opplæringskapasiteten vil være redusert som følge av smittevernstiltak også i tiden fremover. Justis- og beredskapsdepartementet vurderer på denne bakgrunn at det er nødvendig med en midlertidig endring i vaktvirksomhetsforskriften for så vidt gjelder regodkjenning. Det foreslås derfor en endring i vaktvirksomhetsforskriften § 11 slik at fristen for regodkjenning for vektere med bestått eksamen eller regodkjenningsprøve fra før 1. januar 2018 forlenges til 31. desember 2022.

Endringen vil innebære at godkjente vektere som er i jobb kan fortsette i sitt arbeid til tross for at regodkjenning ikke gjennomført. Det legges ikke opp til en permanent dispensasjonsadgang fra fristen for regodkjenning, og det forutsettes at regodkjenning av de aktuelle vekterne gjennomføres innen 31. desember 2022.

Det legges opp til at forskriftsendringen vil tre i kraft straks og oppheves 1. januar 2023.

3 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget om å forlenge fireårsfristen for regodkjenning for vektere med bestått eksamen eller regodkjenningsprøve før 1. januar 2018, vil sørge for at godkjente vektere som er i jobb kan fortsette i sitt arbeid i en overgangsperiode til tross for at regodkjenning ikke gjennomført. Dette vil bidra til å opprettholde nødvendig beredskap og sikkerhet i viktige bransjer, noe som igjen er viktig for å ivareta publikums og ansattes sikkerhet.

Forslaget antas for øvrig ikke å medføre vesentlige økonomiske og/eller administrative konsekvenser.

4 Forslag til midlertidig endring i vaktvirksomhetsforskriften

I forskrift 28. mars 2011 nr. 337 om vaktvirksomhet skal § 11 nytt annet ledd lyde:

Fristen for regodkjenning etter første ledd er 31. desember 2022 for vektere med bestått eksamen eller regodkjenningsprøve før 1. januar 2018.